

Dagpening frá fyrsta sjúkradegi

Oddagrein

Ein meiriluti í Løgtinginum er ímóti at taka av karensdagarnar, sum Javnaðarflokkurin skjýtur upp, og líkt er til, at landsstýrissamgongan ikki er fyri, at timalønt skulu fáa sjúkradagpening frá fyrsta sjúkradegi.

SKIPANIN við karensdøgum varð sett í gildi, tá landskassin skuldi spara munandi, eftir at bankarnir høvdu brúk fyri munandi peningaligari innspræning í 1992/93.

EFTIR skipanini fáa fastlønt ikki løn fyri tveir teir fyrstu dagarnar, tey eru sjúk. Tað fáa timalønt heldur ikki, so hetta skuldi merkt, at tveir høvuðslønarbólkar eru javnsettir. Men stóðan er tann, at karensdagarnir raka ymiskt.

TEY flestu kunnu brúka uppsparða frítið at gjalda karensdagarnar fyri. Men tað kunnu lærarar t.d. ikki. Harafturat sigst, at summi arbeiðspláss brúka slettis ikki skipanina, og onnur eru bara longri heima, tí nú hava tey kortini mist pening fyri tveir dagar. Tí er spurningurin, um nøkur sparing í heila tikið er við í skipanini.

MEN Javnaðarflokkurin hevur gjørt greitt, at skal skipanin við karensdøgum takast av, skulu timalønt hava sjúkradagpening frá fyrsta sjúkradegi. Og tað er ikki annað enn grundleggjandi rættvísi móti teimum timaløntu.

Í viðmerkingunum varð sagt, at eitt slíkt uppskot skuldi setast fram í næstu tingsetu, men landsstýrið - eisini Verkamannafylkingin (í borgarligu samgonguni) - tók ikki undir við uppskotinum.

Tað er at fegnast um, at Javnaðarflokkurin tekur í egnan barm, og skjýtur upp at taka av aftur karensdagarnar, sum hann var við til at fremja. Men tað er bara spell, at flokkurin var ikki meiri sosialt tilvitandi fyri 10 árum síðani, tá tað á landsfundi floksins varð skotið upp at broyta lógina um sjúkradagpening, so føroyski arbeiðarin fekk sjúkradagpening frá fyrsta sjúkradegi.

MEN tað er at fegnast um, at flokkurin nú finnur aftur sínar røtur!

Sosialurin

Vilhelm Johannesen, lögtingsmaður:

Góða mamma tað var ikki eg!

Hetta er framvegis niðurlagið hjá sambandsflokkinum. Tað byrjaði í sjeyti-árunum. Helt fram í áttatiárunum. Og enn í nítiárunum hoyra vit vælkenda sjongrin frá gomlu og slitnu sambandsplátuni

Í blaðgrein í síðstu viku viðgjörði lögmaður m.a. bankabjargingarnar og bankaskuldina. Sjúkvandi kemur lögmaður til ta niðurstøðu, at vit hava valt eina skeiva loysn í bankamálum og at allir flokkar, uttan sambandsflokkurin, eiga skuldina fyri tað. Hetta er sera einfalt og eisini ógvuliga lætt hjá lesarunum at fata. Tað tykist lögmaður í øllum førum at halda. Men vónandi er veruleikin ein annar.

Hetta, alla tíðina at taka sær sjálvum æruna fyri alt tað góða og rætta, og at geva hinum skuldina fyri tað ringa og skeiva, er ikki nýtt í sambandsflokkinum. Undirtóan og niðurlagið kenna vit aftur. Hetta kvæð Pauli Ellefsen longu fyrsta dagin hann trein politiska pallin. Tað var til lögtingsvalið í 1974. Frá 1970 til 1974 sótu javnaðarflokkurin, sambandsflokkurin og sjálfstýrisflokkurin í samgongu. Javnaðarflokkurin var størsti samgonguflokkurin og hevði tí leiðsluna í samgonguni. Flokkurin hevði lögmannin, lögtingsformannin og figgjarnevndarformannin.

Men hóast hetta, so smæddist Pauli Ellefsen ikki við, til lögtingsvalið í 1974, at fara úr til veljararnar við teimum boðum, at politikkurin, sum ríkin var hesi fyra árin, var reinur sambandspolitikkur. Ongin kendi hendan ósið frá teim eldru sambandsmonnum. Og við hesum varð sjógvur av álvara lagdur millum javnaðarflokkinn og sam-

bandsflokkinn. Veruleikin var sjálvandi tann, at avrikini hesi fyra árin, vóru úrslit av einum politiskum samstarvi millum javnaðarflokkinn, sambandsflokkinn og sjálfstýrisflokkinn í samgongu, og undir leiðslu av javnaðarflokkinum.

Tá javnaðarflokkurin, fólkaflokkurin og tjóðveldisflokkurin skipaðu samgongu eftir lögtingsvalið í 1974, so gjordist hetta ein funnin fressur hjá nýggja sambandsflokkinum. Allar avgerðir, sum tann samgongan tók, vórðu skýrðar skeivar. Tann samgongan fær enn í dag skuldina fyri alt tað ringa og alt tað skeiva, sum hevur verið føroyska samfelagnum fyri, síðani 1975. Samgongan frá 1985 til 1989 fekk somu lagnu. Tað, sum av eini ella aðrari orsök ikki kann skuldskrivast samgonguni frá 1975 til 1980, verður skuldskrivað samgonguni frá 1985 til 1989.

Svarti tráðurin í blaðgreinin hjá lögmanni seinasta mikudag, um bankabjargingarnar og bankaskuldina, er tann sami. Í hesum máli hava føroyingar gjørt eitt mistak, sigur lögmaður og heldur fram, at allir flokkar, uttan sambandsflokkurin, hava skuldina. Men nær, hvar og hvussu hevur sambandsflokkurin gjørt vart við nakra serstøðu í hesum máli, fyrr enn nú fleiri ár aftaná? Loysnirnar í bankamálum vórðu valdar í 1992 og í 1993. Tá kvetti ikki úr sambandsflokkinum. Hann gjörði ikki alment vart

við nakra serstøðu í bankamálum. Hann gjörði heldur ikki vart við at hann hevði nakra aðra og betri loysn á spurninginum. Hann hevði ikki so mikið sum nøkur góð ráð at geva okkara samráðingarfólkum. Stóðan er stutt sagt tann, at lögmaður nú roynir at spæla eftirklokur í bankamálum við at vísa á, at bankamál eru ríkismál og tí eiga danir at afturrinda okkum tær 2,7 milliardir krónir, sum bankabjargingarnar hava kostað. Afturfyri skulu danir eiga bankan. T.v.s. at vit skulu avreiða bankaraksturin í Føroyum til danir nógv ár fram í tíðina. Og tað verður ikki danska ríkið sum fer at reka ein banka í Føroyum. Tað vita vit. Spurningurin er so hvør skal hava bankan aftaná at loysnin hjá sambandsflokkinum er veruleiki?

Fyri góðum tveimum árum síðani, vóru umboð fyri tann størsta danska bankan og eina danska stórfyrirøðu, sum eisini er størsti partaeigarin í danska bankanum í Tinganesi á

loynifundi við lögmann. Føroysku fjølmiðlarnir fingi onki at vita um fundin. Dansku gestirnir runnu undan fjølmiðlunum og lögmaður vildi onki siga. Í tinginum setti undirritaði fyrispurning til lögmanns um nevnda fund. Men svarið frá lögmanni var ein slatur fyri ein høgðheds visit «segði lögmaður í svarinum.

Tá Edmund Joensen er av tí áskoðan, at danir skulu hava bankan, um so verður, at teir endurrinda okkum tær 2,7 milliardir krónir, sum bankabjargingarnar hava kostað, so má Føroya Løgmaður eisini hava nakrar tankar um, hvussu bankin verður ríkin í framtíðini og hvør skal standa fyri rakstrinum.

Hetta er hóast alt ein av teimum stóru peningastovnunum. Løgmaður má vita um bankin verður afturlatin ella ríkin víðari? Um hann verður ríkin víðari av danska ríkinum ella nokrum øðrum? Um tað verða danir ella føroyingar sum skulu reka bankan o.s.f.?

Hetta eru nakrir sera forvitnisligir spurningar, ið lögmaður má hava nakrar tankar um, og sum hann eigur at geva føroyingum innlit í. Edmund Joensen, lögmaður skyldar almennigum eina frágreiðing um, hvat atlanin so er við bankanum!

Tann 12. mai 1997
Vilhelm Johannesen

Føroyskt háskúlaskeið í Danmark

Frá 21.-26. juli í ár verður á fyrsta sinni føroyskt háskúlaskeið í Danmark á Norrøna Eftirskúlanum í Hygum.

Skúlin er føroyskur og umhvørvið vakurt í Hygum, ið er millum Lemvig og Norðsjógvin.

Á skúlanum er pláss fyri 54 fólkum í 4 trimansrúmum og 21 tveymansrúmum.

Fyrilestrarhaldarar/undirvísarar verða: Kaj Larsen, Tórsa Dahl Sandberg, Luice Borge midt Hansen, Thorben Johannesen og Axel Johannesen.

Meginfelag Føroyinga í Danmark (M.F.D.) skipar fyri.

Høvuðsá hugamálið er Føroyar og føroyingar, men sjálvandi byður skeiðið teim luttakandi høvi til at skifta orð um alt millum himmal og jörð, at skriva niður tankar og hugsot (skrivistova) á føroyskum ella á danskum, at tekna og virka, at syngja, dansa og hugna sær saman o.s.f.

Ein dagur er settur til gudstænastu í Hygum kirkju og útførd fram við Norðsjónum.

Viðvíkjandi kostarhaldi verður dentur lagdur á at fáa til vegu so nógvan føroyskan døgurðamat og viðskera sum til ber.

Fyri tey, ið ikki hava bil, verður samskipað ferð við bussi frá Holstebro. Sí lýsing í blaðnum.

FLOGFRAKT * SJÓFRAKT

SAFARI TRANSPORT

GREIDA ALTAÐ FLUTNING & ØLL PAPPÍR

Tlf. 12222